



Õiguskantsler

Rein Pullerits
Otepää Vallavolikogu
vald@otepaa.ee

Teie nr
Meie 28.07.2023 nr 6-4/230708/2303951

Hoolekogu liikmete valimise kord

Lugupeetud vallavolikogu esimees

Õiguskantsleril paluti hinnata [Otepää Vallavolikogu 23.03.2023 määruse nr 5 „Otepää Lasteaia põhimäärus“ § 6 lõike 3](#) põhiseaduspärasust. Selles sättes on kirjas, et hoolekogu liikmeks valitu võib olla hoolekogus kuni kaks järjestikust perioodi.

Leian, et vallavolikogu määruse nr 5 § 6 lõige 3 on vastuolus [koolieelse lasteasutuse seaduse \(KELS\) § 9 lõike 2 punktiga 5](#). Kohalik omavalitsus peab tegutsema seaduse alusel ([põhiseaduse § 154 lg 1](#)).

Seaduse järgi tuleb lasteaia põhimääruses kehtestada hoolekogu liikmete valimise kord ja volituste kestus. Hoolekogu liikme volituste kestuse all võib mõista ajavahemikku, millal algavad ja millal lõpevad valituks osutunud hoolekogu liikme volitused. Seaduses ei ole kehtestatud piirangut, mitu korda võib inimese hoolekogu liikmeks valida. Seega on määruses kehtestatud hoolekogu liikme tagasisivalimise piirang täiendav tingimus, mida seadus ette ei näe.

Lasteaia hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kes peab jälgima, et õppe- ja kasvatustegevus vastaks laste arengule ja huvidele, ning tegema selleks koostööd lasteasutuse personaliga ([KELS § 24 lg 1](#)). Teie selgituste kohaselt on lasteaia hoolekogusse valitud aastaid ühtesid ja samu inimesi. Tagasisivalimise piiranguga soovis volikogu anda ka teistele vanematele ja õpetajatele võimaluse hoolekogu töös osaleda, et nad aitaksid leida uusi võimalusi lasteaia arenguks.

Seadusega antud volitusnorm korra kehtestamiseks tähendab üksnes seda, et vallavolikogul on õigus kehtestada menetlusnormid. Muid täiendavaid sisulisi piiranguid see kehtestada ei luba (vt ka Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 25.06.2009 [otsus kohtuasjas nr 3-4-1-3-09, p 20](#)). Hoolekogu liikmete valimise korras võib volikogu määrata kindlaks selle, kuidas valimine tuleb läbi viia.

Lasteaia hoolekogusse kuuluvad õpetajate esindaja, iga rühma vanemate esindaja ja valla või linna esindaja ([KELS § 24 lg 2](#)). Õpetajatel ja vanematel on õigus otsustada, kes nende huvide eest hoolekogus seisab. Igal õpetajal ja vanemal peab olema võimalik hoolekogu liikmeks kandideerida. Samuti tuleb kohalikul omavalitsusel määrata enda esindaja lasteaia hoolekogusse seadusega kehtestatud tingimustel.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Selgitasite õiguskantsleri nõunikule, et vallavolikogu juhendus piirangu kehtestamisel muu hulgas [õiguskantsleri 07.01.2020 seisukohast „Kooli hoolekogu valimine“](#).

See seisukoht puudutas kooli hoolekogudesse vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide esindajate valimise korda. Seaduse järgi peavad olema kooli hoolekogus peale kooli pidaja, lapsevanemate ja õpetajate esindajate ka vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide esindajad. Kuna linn kui kooli pidaja leidis, et direktorid kipuvad eelistama neile mugavate organisatsioonide esindajaid ning õpilaste ja lapsevanemate hääl jääb nõnda varju, otsustati vilistlaste jt organisatsioonide esindajad hoolekogust üldse välja jätta. Seadus seda ei luba. Seaduse raamesse jääks see, kui välistataks ühtedele ja samadele organisatsioonidele ettepaneku tegemise võimalus, kui hoolekogu töös soovib osaleda ka teisi organisatsioone. Ühel ja samal inimesel ei saa aga keelata mitmel järjestikusel valimisperioodil hoolekogusse kuuluda. Toonase seisukoha ühe lause sõnastus võis tõesti olla eksitav, vabandan selle pärast.

Teen Otepää Vallavolikogule ettepaneku viia vallavolikogu määruse nr 5 § 6 lõige 3 seadusega kooskõlla. Palun andke 31. augustiks 2023 teada, kuidas olete ettepanekut järginud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise